

KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE			
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK HUMANOSTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH			
Kierunek studiów:		Psychologia	
Poziom studiów:		jednolite studia magisterskie	
Profil studiów:		praktyczny	
Forma studiów:		stacjonarne	
Nazwa modułu:		Biologiczne podstawy zachowań cz. II	
Rodzaj modułu:		obowiązkowy	
Język wykładowy:		Język polski	
Rok studiów:	1	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:	
Semestr:	2	Wykłady	Ćwiczenia
Liczba punktów ECTS ogółem:	5	15	30
Forma zaliczenia:		Egzamin	
Wymagania wstępne:		Wiedza z zakresu pierwszej części przedmiotu Biologiczne podstawy zachowania.	
II. CELE KSZTAŁCENIA			
Cele kształcenia:			
Cel 1: Celem przedmiotu jest zapoznanie z mechanizmami biologicznymi leżącymi u podstaw zarówno zachowania, jak i psychicznych doznań człowieka w stanach fizjologicznych i patologicznych. Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, szczególnie z uwzględnieniem układu nerwowego.			
Cel 2: Zrozumienia związków między funkcjonowaniem fizjologicznym organizmu a przebiegiem procesów psychicznych.			
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH			
Efekt uczenia się	Student, który zaliczył moduł w zakresie:		Odniesienie do efektów kierunkowych
wiedzy:			
W01	zna i w pogłębionym stopniu rozumie terminologię z zakresu biologicznych podstaw zachowań, związaną z praktyką pracy psychologa w różnych obszarach działalności		K3PS_W03
W02	zna i w pogłębionym stopniu rozumie kulturowe i biologiczne uwarunkowania procesów psychicznych i zachowań człowieka. Posiada wiedzę na temat funkcjonowania organizmu człowieka w normie i patologii oraz zastosowania praktyczne w działalności psychologicznej. Zna w pogłębionym stopniu postawy anatomii i funkcjonowania układu nerwowego oraz związków z procesami psychicznymi.		K3PS_W09 K3PS_W14
umiejętności:			
U01	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu biologicznych podstaw zachowania człowieka do opisu i analizowania przyczyn oraz przebiegu procesów psychicznych i zachowań posługując się normami i regułami w celu rozwiązywania wybranych problemów.		K3PS_U02
U02	potrafi stosować posiadaną wiedzę z zakresu biologicznych podstaw zachowania do obserwowania, diagnozowania i poddawania racjonalnej ocenie przyczyn i przebiegu procesów oraz zjawisk związanych z zachowaniem człowieka formułować własne opinie, stawiać hipotezy badawcze; zastosować praktyczne umiejętności w działalności psychologicznej.		K3PS_U03
kompetencji społecznych:			
K01	jest gotów do samooceny własnych kompetencji, wiedzy i umiejętności, rozumienia potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i dokształcania zawodowego; inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób w zakresie zachowania człowieka.		K3PS_K01
IV. TREŚCI PROGRAMOWE			
Treści programowe			
Wykłady			
Kod	Tematyka zajęć		Liczba godzin

W1	Plastyczność mózgu:, mechanizmy neuroplastyczności, rola w uczeniu się, pamięci i adaptacji do zmiennych warunków.	2
W2	Stres i jego wpływ na organizm: biologiczne mechanizmy stresu, funkcjonowanie osi HPA, długotrwałe konsekwencje stresu na układ nerwowy i hormonalny.	2
W3	Genetyka: molekularna, populacyjna i jej rola w zachowaniu człowieka. Rola genów i epigenetyki w zachowaniu: wpływ dziedziczności i środowiska na rozwój mózgu i zachowanie, mechanizmy epigenetyczne w regulacji genów.	2
W4	Podłoże biologiczne emocji: struktury mózgu związane z emocjami (np. układ limbiczny ciało migdałowate, kora przedczołowa), neurotransmitery (neuroprzekaźniki) i hormony wpływające na emocje.	2
W5	Neurobiologiczne podstawy zaburzeń psychicznych: zmiany w układzie nerwowym związane z depresją, schizofrenią, zaburzeniami lękowymi i uzależnieniami.	2
W6	Aspekty chemiczne w psychologii biologicznej.	2
W7	Zachowania adaptacyjne i ewolucyjne podstawy zachowań: biologiczne mechanizmy przetrwania, adaptacja do środowiska, wpływ doboru naturalnego na zachowanie.	2
W8	Starzenie się układu nerwowego: zmiany związane z wiekiem w mózgu, neurodegeneracyjne choroby takie jak Alzheimer i Parkinson.	1
Ćwiczenia		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S
ĆW1	Omówienie podstawowych rodzajów uszkodzeń mózgu: urazy czaszkowo-mózgowe, zaburzenia krążenia mózgowego, guzy śródczaszkowe, choroby zwyrodnieniowe, ogólnomózgowe zaburzenia neuropsychologiczne, specyficzne zaburzenia neuropsychologiczne, zatrucia chemiczne – tlenek węgla (II), metale ciężkie np. ołów.	2
ĆW2	Charakterystyka metod badawczych dotyczących relacji pomiędzy strukturą a funkcją mózgu.	2
ĆW3	Aktywność mięśni szkieletowych, elektromiografia twarzy a ekspresja emocji.	2
ĆW4	Inteligencja: genetyka a inteligencja, wielkość mózgu a inteligencja, ewolucja mózgu, dlaczego jesteśmy inteligentni?	2
ĆW5-ĆW6	Współczesna socjobiologia i początki psychologii ewolucyjnej agresja, rozród i opieka nad potomstwem, dzieciobójstwo, życie w grupie - współpraca, altruizm, ewolucja społeczeństw, mechanizmy ewolucji zachowań społecznych.	4
ĆW7	Psychofarmakologia: - mechanizmy działania leków psychotropowych na układ nerwowy - efekty uboczne leków na funkcje poznawcze i emocjonalne.	2
ĆW8-ĆW9	Uwarunkowania środowiskowe i genetyczne wyrażające się w różnicach indywidualnych takich jak: osobowość, zdolności, zachowania antyspołeczne, stres i uzależnienia.	4
ĆW10	Analiza indywidualnej drogi człowieka „natura czy wychowanie”?	2
ĆW 11	Narządy zmysłów i ich rola w zachowaniu.	2
ĆW12	Aktywność elektryczna skóry, reakcja elektrodermalna jako wskaźnik reakcji orientacyjnych, pobudzeniowych, fobicznych.	2
ĆW13-ĆW14	Omówienie zachowań reprodukcyjnych - płęć i hormony, zróżnicowanie zachowań seksualnych.	4
ĆW15	Czy śmierć jest zaprogramowana? Śmierć mózgu, teoria starzenia się i zagadka samobójstwa.	2
V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE		
1. Metody kształcenia: wykład konserwatoryjny, dyskusja, praca grupowa, metoda projektowa; 2. Narzędzia (środki) dydaktyczne: prezentacja multimedialna, rzutnik, komputer, materiały drukowane, karty pracy;		
VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU		
Formy zaliczenia: egzamin pisemny Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się: Test wiedzy Realizacja pracy zadanej studentowi w czasie zajęć / prezentacja wybranego tematu Obserwacja i ocena postaw studenta wynikających z: • zaangażowania w pracę grupy, • zachowań i aktywności w trakcie wykładów i ćwiczeń, • prowadzenia merytorycznej dyskusji, • potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego. Podstawowe kryteria: Pisemny test wiedzy dla wykładu – kryteria oceny:		

51% - 60% - ocena dostateczna,
 61% - 70% - ocena dostateczna plus,
 71% - 80% - ocena dobra,
 81% - 90% - ocena dobra plus,
 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

Kryteria oceny formującej ćwiczenia:

2) Pisemny test wiedzy – kryteria oceny:

W teście wiedzy student może uzyskać maksymalnie 26 pkt. Minimalna liczba punktów potrzebna do zaliczenia testu: 14 punktów.

3) Realizacja pracy zadanej studentowi z czasie zajęć / prezentacja wybranego tematu

Student realizuje w grupie (3-5 osoby) zadanie i przedstawia w czasie zajęć. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 16 punktów.

0-4 punktów – przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania.

5-8 punktów przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania oraz znajomość literatury źródłowej.

9-12 punktów – przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych.

13-14 punktów przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania.

15-16 punktów – przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i wykorzystania treści źródłowych, poprawność wnioskowania na podstawie treści źródłowych, uwzględnienie praktycznego zastosowania wniosków uzyskanych w trakcie wykonywania i analizy zadania.

4) Obserwacja i ocena aktywności oraz postawy studenta w czasie zajęć – kryteria oceny:

Student może otrzymać 0, 0,5 lub 1 punkt na każdym bloku za: zaangażowanie w pracę grupową, aktywność w trakcie ćwiczeń i prowadzenie merytorycznej dyskusji. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 8 punktów.

Kryteria oceny podsumowującej ćwiczenia:

Maksymalna suma punktów do uzyskania z ćwiczeń: 50 punktów. Zdobyta liczba punktów jest przeliczana na wartości procentowe (1 punkt = 2%), ocena powstaje na podstawie następujących kryteriów oceny:

51% - 60% - ocena dostateczna,
 61% - 70% - ocena dostateczna plus,
 71% - 80% - ocena dobra,
 81% - 90% - ocena dobra plus,
 91% - 100% - ocena bardzo dobra.
 81% - 90% - ocena dobra plus,
 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	45
Udział w wykładach	15
Udział w ćwiczeniach	30
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	80
Przygotowanie do wykładu	10
Przygotowanie do ćwiczeń	20
Przygotowanie do egzaminu	30
Przygotowanie do testu wiedzy	20
Łączna liczba	125

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Kalat J.W., Biologiczne podstawy psychologii, Warszawa 2020.
2. Sadowski B., Biologiczne mechanizmy zachowania ludzi i zwierząt, Warszawa 2012.
3. Tafil-Klawe M., Klawe J., Wykłady z fizjologii człowieka, Warszawa 2023.
4. Pisula W., Oniszczenko W. Genetyka zachowania i psychologia ewolucyjna. W: J. Strelau, D. Doliński (red.), Psychologia akademicka. Podręcznik. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2023.
5. Sosnowski T. Psychofizjologia. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki Tom 1, Gdańskie Wydawnictwo

Psychologiczne,
Gdańsk 2002.

Literatura uzupełniająca:

1. Buss D. M. Psychologia ewolucyjna, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2001.
2. Longstaff, A. Neurobiologia. Krótkie wykłady. Wydawnictwo Naukowe PWN 2024.
3. Oniszczenko W., Dragan. W.Ł. Genetyka zachowania w psychologii i psychiatrii. Wydawnictwo Naukowe „Scholar” Warszawa 2008.
4. Turner P.C., McLennan, A.G., Bates. A.D., White M.R.H., Biologia Molekularna. Krótkie Wykłady. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.